

**Класифікація країн за
формою правління та
адміністративно-
територіальним устроєм**

**Державний лад
країн світу**

```
graph TD; A[Державний лад країн світу] --- B[Форма правління]; A --- C[Адміністративно-територіальний устрій]
```

Форма правління

**Адміністративно-
територіальний
устрій**

ФОРМИ ПРАВЛІННЯ

Республіки (149)

Монархії (30)

**Держави у складі
Британської
Співдружності (14)**

**Джамахірія
(«народовладдя») (1)**

Республіка – це форма правління, при якій всі вищі органи влади обираються населенням або спеціальною виборчою колегією.

Президентська

- Президент обирається всенародним голосуванням; він очолює уряд країни.
- США, країни Південної Америки та Африки

Парламентська

- Президента обирає парламент або за його участю; він виконує лише представницькі функції; уряд не підзвітний президенту взагалі
- Німеччина, Італія, Індія, Швейцарія.

Президентсько-парламентська

- Президент обирається шляхом усенародного голосування; уряд підзвітний йому, але президент не є членом уряду.
- Франція

Парламентсько-президентська

- Президент обирається шляхом усенародного голосування, але уряд підзвітний в основному парламенту; президент виконує лише представницькі та контролюючі функції.
- Польща, Україна

Монархія – це форма правління, за якої верховна державна влада належить монарху та передається спадково.

У Європі – 12

В Азії – 14

В Африці – 3

В Океанії – 1

Конституційні (22) - влада монарха обмежена

Абсолютні (8) - влада монарха не обмежена

**Велика Британія, Японія,
Іспанія, Норвегія,
Марокко, Швеція**

**Бруней, Бахрейн, ОАЕ,
Оман, Катар, Кувейт**
**Теократичні – Ватикан,
Саудівська Аравія**

Абсолютні монархії

Королівства (17)

Велика Британія,
Данія, Тонга, Непал,
Бутан, Марокко...

Емірати (4)

ОАЕ, Катар,
Бахрейн, Кувейт.

Султанати (3)

Оман, Бруней,
Малайзія.

Князівства (3)

Андора, Монако,
Ліхтенштейн.

Герцогство (1)

Люксембург

Імперія (1)

Японія

Папська держава

Ватикан

Королівства

Норвезька монархія

Королева Великої Британії

Емірати

Правитель ОАЕ

Шейх Катара

Султанати

Палац султана Малайзії

Султан Малайзії

Князівства

Князь Монако

**Князь
Ліхтенштейну**

Герцогство

**Палац Герцога
Люксембургського**

**Герцог
Люксембургський**

Імперія

Сім'я імператора Японії

Папська держава

**Папа
Римський**

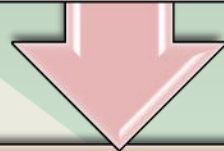

Ватикан

Держави у складі Британської Співдружності –
поєднують Велику Британію та її колишні володіння.

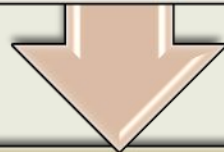
Де-юре

Голова держави – королева Великої Британії

Де-факто

Є власний уряд

Канада, Австралія, Нова Зеландія, Папуа-Нова
Гвінея, Ямайка, Багамські острови, Барбадос...

Адміністративно-територіальний устрій

```
graph TD; A[Адміністративно-територіальний устрій] --> B[Федеративні держави (26)]; A --> C[Унітарні держави без автономних одиниць (168)];
```

Федеративні
держави
(26)

Унітарні держави
без автономних
одиниць
(168)

Федеративна держава – це держава, яка поділена на адміністративно-територіальні частини (республіки, штати, землі, провінції), наділені певною законодавчою самостійністю.

Унітарна держава – це така форма адміністративно-територіального устрою, де органи управління її територіальних одиниць не мають законодавчих повноважень. Наприклад: Польща, Румунія, Франція, Угорщина, Словаччина, Японія, Єгипет, Велика Британія, Італія, Україна, Китай, Чилі...

Федерації

*За національно-етнічним принципом
(національним)*

(13)

Індія, Росія, Бельгія,
Югославія, Нігерія,
Пакистан, М'янма ..

*За історико-географічним
принципом
(територіальним)*

(13)

США Канада, Мексика,
Бразилія, Венесуела,
ФРН, Австрія, Малайзія,
ОАЕ, ПАР, Австралія...

Домашнє завдання:

1. § 4

2. Підготуйте характеристику країн за їх розташуванням в історико-географічних регіонах та субрегіонах, формою правління та адміністративно-територіальним устроєм.

Австралія, Білорусь, Велика Британія, Німеччина, Італія, Франція, Індія, Росія, Китай, США.